

РОЛЬ КРАЄЗНАВЧИХ ПРОЕКТІВ У СПРИЯННІ ЕФЕКТИВНІЙ МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

THE ROLE OF LOCAL STUDIES PROJECTS IN FACILITATING EFFECTIVE INTERCULTURAL COMMUNICATION

Міжкультурна комунікація стає все більш важливою в нашому глобалізованому світі. У цій статті ми обговорюємо потенціал краєзнавчих проектів як ефективного засобу підготовки до міжкультурної комунікації. Ми досліджуємо переваги участі в краєзнавчих проектах і те, як вони можуть покращити міжкультурні навички людей. Краєзнавча проектна робота покращує мовні навички здобувачів, розвиває їхні метакогнітивні навички, впевненість, незалежність та навички міжособистісного спілкування, які дуже важливі для життя людей. Авторами було прийнято підхід на основі тематичного дослідження. Цей якісний підхід на основі спостереження та опитування, які були інструментами для збору даних. Якщо здобувачі походять із різних культурних та освітніх середовищ, краєзнавча проектна робота покращує навчальний процес і озброює здобувачів необхідними навичками міжкультурного спілкування. У статті також обговорюються наслідки інтеграції краєзнавчих проектів в освітні програми для підготовки здобувачів до успішної міжкультурної комунікації. Метою цієї статті є показати переваги краєзнавчої проектної роботи як ефективного підходу до навчання мови та навичок міжкультурного спілкування. Питання, які керують нашим дослідженням, полягають у тому, наскільки проектна робота приносить користь учням у розвитку їхніх мовних навичок і навичок роботи в групі. Адже, групова робота дуже ефективна особливо при виконанні різних проектів, які тривають від тижня до кількох місяців. Проектне навчання – це підхід до навчання, який ставить перед здобувачами проблеми, які потрібно розв'язати. Інше питання полягає в тому, якою мірою використання іншомовних групових проектів веде до розвитку навичок міжкультурного спілкування. Дослідження робить висновок, що використання краєзнавчої проектної роботи є ефективним і що в багатонаціональному навчальному контексті важливо, щоб викладач відіграв роль гідя, а також міжкультурного фасилітатора.

Ключові слова: краєзнавчі проекти, міжкультурна комунікація, міжкультурна компетентність, підготовка, освіта.

Intercultural communication is becoming more and more important in our globalized world. In this article, we discuss the potential of local studies projects as an effective means of preparing for intercultural communication. We explore the benefits of engaging in local studies projects and how they can improve individuals' intercultural skills. Project work improves students' language skills, develops their metacognitive skills, confidence, independence and interpersonal skills, which are very important for people's lives. A case study approach was adopted. This is a qualitative approach where observation and interviews were the instruments used to collect data. When students come from a mix of cultural and educational backgrounds, project work enhances the learning process and equips them with the necessary intercultural communication skills. The article also discusses the implications of integrating local studies projects into educational programs to prepare individuals for successful intercultural communication. The aim of this article is to show the benefits of project work as an effective teaching approach to language and intercultural communication skills. The questions guiding our study are to what extent project work benefits students in developing their language skills and group work skills. After all, group work is very effective, especially when performing various projects that last from a week to several months. Project-based learning is an approach to learning that presents students with problems to solve. The other question is to know to what extent the use of group projects leads to the development of intercultural communication skills. The study concludes that the use of project work is effective and that, in a multinational learning context, it is essential that the teacher plays the role of guide as well as intercultural facilitator. **Key words:** local studies, intercultural communication, intercultural competence, preparation, education.

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051]:004(410) (043.5)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/67.1.31>

Гарпко В.І.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри англійської мови,
літератури та методик навчання
Мукачівського державного університету

Фельцан І.М.,
докт. філос.,
старший викладач кафедри англійської
мови, літератури з методиками
навчання
Мукачівського державного університету

Біску Є.С.,
студентка І курсу магістратури
гуманітарного факультету
Мукачівського державного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Міжкультурна комунікація є складним і багатограним аспектом людської взаємодії, особливо в сучасному взаємопов'язаному світі. Ефективне міжкультурне спілкування передбачає здатність розуміти відмінності в культурних нормах, цінностях і стилях спілкування та орієнтуватися в них. Розвиток міжкультурної компетентності має вирішальне значення для успішної участі людей у різноманітних соціальних і професійних середовищах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідники визначили характеристики та переваги проектного навчання, які варіювалися від

розвитку мовних навичок до особистісного зростання здобувачів. По-перше, краєзнавчий проект включає чотири мовні навички, такі як: говоріння, аудіювання, читання та письмо, і означає використання великої різноманітності видів іншомовної діяльності. Працюючи над краєзнавчим проектом, здобувачі можуть «переробити знайому іноземну мову та навички у відносно природному контексті» [5]. По-друге, здобувачі покращують метакогнітивні навички, оскільки місцевий краєзнавчий проект – це таке навчання, яке «включає різноманітні індивідуальні або спільні завдання, такі як розробка плану та дослідницьких питань, а також впровадження плану шляхом емпіричного чи літературного дослідження, яке включає збір даних,

аналіз, і спілкування в усній та/або письмовій формі» [6]. По-третє, коли здобувачі спілкуються для досягнення найкращого результату, вони покращують свою впевненість у собі та знання англійської мови зокрема [4]. Краєзнавчі проектні дослідження включають активну групову роботу, вирішення завдань, переговори та інші різні навички, які важливі для успішного життя здобувачів та оволодіння англійською мовою [7]. Використовуючи різні культурні та освітні основи, участь у місцевих краєзнавчих проектах може підвищити ефективність англомовної діяльності в групі та навчання через обмін думками [3].

Краєзнавчі проекти передбачають дослідження та вивчення культури, історії та традицій конкретної місцевої громади чи регіону. Участь у таких проектах надає здобувачам можливість з перших вуст отримати знання та розуміння різноманітних культурних практик і цінностей. Завдяки безпосередній взаємодії з місцевими громадами здобувачі можуть розвинути емпатію, культурну чутливість і цінування культурного розмаїття, які є важливими компонентами міжкультурної компетентності [2].

Підкреслення раніше невирішених частин спільної проблеми. Крім того, краєзнавчі проекти пропонують здобувачам платформу для вивчення взаємозв'язку місцевих культур із глобальним контекстом. Вивчаючи місцеві громади в ширших глобальних рамках, здобувачі можуть оцінити взаємозалежність культур і визнати спільний людський досвід, який виходить за межі географічних кордонів. Ця ширша перспектива має вирішальне значення для підготовки здобувачів до залучення до змістовного міжкультурного спілкування [1, 6].

Формулювання цілей статті. Визнаючи важливість навичок міжкультурної комунікації, ця стаття досліджує потенціал краєзнавчих проектів як цінного інструменту в англомовній підготовці здобувачів до ефективної міжкультурної комунікації.

Краєзнавча проектна робота під назвою «VIP-Тур Мукачевом та Закарпаттям (Україна)» була виконана зі здобувачами нашого університету, оскільки було помічено, що було мало взаємодії між здобувачами з Мукачева та здобувачами з інших регіонів в одній групі. Вони, як правило, спілкувалися зі здобувачами з їхнього регіону, проте вони не дуже спілкувалися з іншими здобувачами, тобто, обидві групи мало знали інших учасників.

У цьому краєзнавчому проекті було прийняли участь 30 здобувачів першого курсу. Їхній мовний рівень англійської мови коливався від середнього до вищого. 15 із них ніколи не були ні в Мукачеві, ні на Закарпатті, лише деякі з них побували в окремих куточках Закарпаття. Іншими учасниками були місцеві жителі. У нашому університеті навчаються здобувачі з усіх куточків нашої країни, тому вони повинні отримати принаймні найнижчий

рівень культурної компетентності, щоб почувати себе комфортно в групі. Мета цього краєзнавчого проекту була подвійною: покращити англомовні навички та навички культурного спілкування. Проект мав на меті розвинути у здобувачів знання про деякі аспекти їхньої власної культури та різних культур, до яких вони долучилися у процесі навчання. Крім того, він зосереджувався на зростаючому інтересі здобувачів до життя місцевих громад, інформуючи їх про історію регіону, його культуру та релігію та налагоджуючи міцні зв'язки між здобувачами. Інша мета у рамках цього краєзнавчого проекту полягала у вдосконаленні англомовних навичок здобувачів у читанні, письмі, аудіюванні, говорінні, розвитку словникового запасу та комунікативній компетенції, а також у розвитку їхніх навичок роботи в групі. Цей проект було розроблено за моделлю, запропонованою Аланом Бюлентом [5], яка включає такі кроки:

Крок 1: Здобувачі та викладач узгоджують тему проекту.

Крок 2: Здобувачі та викладач визначають результат проекту.

Крок 3: Здобувачі та викладач структурують проект.

Крок 4: Викладач готує здобувачів до вимог збору інформації.

Крок 5: Здобувачі збирають інформацію.

Крок 6: Викладач готує здобувачів до збирання та аналізу даних.

Крок 7: Здобувачі збирають і аналізують інформацію.

Крок 8: Викладач готує здобувачів до англомовних вимог заключного завдання.

Крок 9: Здобувачі представляють кінцевий продукт англійською мовою.

Крок 10: Здобувачі оцінюють проект [1, 5].

Обравши назву краєзнавчого проекту, здобувачі розробили його план. Вони сформували 7 малих груп, які представили по сім туристичних об'єктів з кожного регіону нашої країни. Ці пам'ятки включали: місця для відвідування, місцеву кухню, традиції та звичаї. Також призначили одного здобувача керівником проекту. Групи працювали разом, щоб досліджувати та презентувати матеріал під супровід місцевої фонової музики. Кінцевим результатом цього проекту стала англомовна PPT-презентація туристичних об'єктів, обраних здобувачами. Проект тривав два тижні.

Фінальна презентація проекту та опитування, проведені зі здобувачами, показали, що більшість поставлених цілей було досягнуто. У ході проекту було відзначено дуже хорошу участь майже усіх здобувачів. Слід зазначити, що, працюючи над своєю презентацією, здобувачі тісно співпрацювали, завдяки чому налагодились хороші стосунки між собою. Кожен був готовий зробити свій внесок і мотивований працювати добре. Викладач, один із

авторів цієї статті, відігравав роль гід та фасилітатора, спонукаючи здобувачів працювати разом, спілкуватися англійською мовою та крок за кроком презентувати свою роботу на занятті. Таким чином кожен здобувач мав можливість поділитися з групою тим, що він зробив, висловитися та отримати необхідний відгук від своїх одногрупників.

Переваги краєзнавчих проектів для міжкультурної комунікації є очевидними. Участь у краєзнавчих проектах надає численні переваги, які підвищують готовність здобувачів до міжкультурного спілкування. По-перше, такі проекти сприяють культурній обізнаності та чутливості, відкриваючи здобувачам багатство та різноманітність місцевих культур. Занурюючись у звичаї, традиції та мови місцевих спільнот, здобувачі можуть розвинути глибше розуміння культурних нюансів і моделей спілкування, які необхідні для ефективного міжкультурного спілкування.

По-друге, краєзнавчі проекти сприяють розвитку емпатії та відкритості. Взаємодія з членами місцевих громад дозволяє людям розпізнати та оцінити різні точки зору, цінності та світогляд. Це сприяння розвитку емпатії та смирення, дозволяючи людям підходити до міжкультурного обміну з повагою та готовністю розуміти та адаптуватися до різноманітних культурних норм і стилів спілкування.

По-третє, краєзнавчі проекти надають можливість для вивчення мови та мовного розмаїття. Мова є фундаментальним аспектом культури та центральним елементом ефективної міжкультурної комунікації. Участь у місцевих дослідницьких проектах часто передбачає знайомство з різними мовами та діалектами, що може значно покращити мовні навички людей та їхню здатність спілкуватися через мовні бар'єри й надає практичної цінності при перекладі їх на англійську мову.

Нарешті, краєзнавчі проекти сприяють розвитку навичок міжкультурного спілкування, таких як невербальне спілкування, активне слухання та вирішення конфліктів. Спілкуючись у реальному житті з людьми з різним культурним походженням, здобувачі можуть практикувати та вдосконалювати свої комунікативні навички в культурно різноманітних умовах, готуючи їх до ефективної навігації між культурними викликами спілкування.

Наслідки для освіти та навчання. Інтеграція краєзнавчих проектів у навчальні плани та програми підготовки має значні наслідки для підготовки людей до успішної міжкультурної комунікації. Освітні установи та організації можуть використовувати краєзнавчі проекти для розвитку міжкультурної компетентності серед здобувачів і професіоналів. Включаючи такі проекти в офіційні освітні та навчальні ініціативи, здобувачі можуть набути

практичного досвіду та знань, які можуть покращити їхню здатність орієнтуватися в викликах міжкультурного спілкування.

Крім того, навчальні заклади та організації можуть співпрацювати з місцевими громадами для розробки та впровадження краєзнавчих проектів у рамках ініціатив навчання на практичному досвіді. Налагоджуючи партнерські відносини з місцевими зацікавленими сторонами, навчальні заклади можуть створити автентичні та значущі можливості для здобувачів і професіоналів взаємодіяти з різними культурними групами. Ця співпраця може сприяти взаєморозумінню, обміну знаннями та просуванню культурного розмаїття в освітніх установах.

Крім того, викладачі та фасилітатори можуть використовувати краєзнавчі проекти для розвитку критичного мислення та рефлексивної практики в контексті міжкультурної комунікації. Заохочення здобувачів та учасників до критичного аналізу та рефлексії свого досвіду в краєзнавчих проектах може поглибити їхнє розуміння культурної динаміки та розширити міжкультурну обізнаність. Цей рефлексивний підхід може призвести до розвитку навичок міжкультурної комунікації, які є важливими для орієнтування в складних і різноманітних міжкультурних взаємодіях.

Висновки. Таким чином, краєзнавчі проекти мають значний потенціал як ефективний засіб навчання міжкультурному спілкуванню. Беручи участь у робочому проекті, здобувачі розвивають свої англомовні, когнітивні та соціальні навички. Участь у таких проектах може сприяти розвитку культурної обізнаності, емпатії, мовного розмаїття та навичок міжкультурного спілкування, які необхідні для успішної міжкультурної взаємодії. Це готує їх до життя, коли вони вчаться ставити мету, планувати, як її досягти, збирати інформацію, аналізувати дані та представляти кінцевий продукт. Інтеграція краєзнавчих проектів у освітні та навчальні програми може покращити міжкультурні навички людей і підготувати їх до успіху в культурно різноманітному середовищі. Оскільки наш світ стає все більш взаємопов'язаним, надзвичайно важливо взяти на себе роль краєзнавчих проектів у розвитку міжкультурних комунікаторів для сприяння розумінню, повазі та ефективній комунікації через культурні кордони. Роблячи це, вони вчаться спілкуватися з іншими, бути відкритими та поважати інші культури.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гарাপко В., Йовдій В., Дешко М. Використання сучасних освітніх цифрових педагогічних технологій у підготовці здобувачів. Людинознавчі студії. Серія: Педагогіка : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені

Івана Франка. – Дрогобич : ВД; Гельветика, 2023. – Вип. 16(48). – С. 49–53.

2. Проектна діяльність у ліцеї: компетентнісний потенціал, теорія і практика: наук.-метод. посібн. / за ред. С. М. Шевцової, І. Г. Єрмакова, О. В. Батечко, В. О. Жадька. – К.: Департамент, 2008. – 520 с.

3. Юрчик О. В. Впровадження проектної технології в навчальний процес. Хмельницький: НВО № 5, ім. С. Єфремова, 2015. – 88 с.

4. Beckett G. Academic language and literacy socialization through project- based instruction. *Journal of Asian Pacific Communication*.2005. URL: <https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/japc.15.1.12bec>. (Last accessed: 20.12.2023).

5. Bülent A. Maximizing the Benefits of Project Work in Foreign language Classrooms. *English Teaching Forum*. 2005. URL: https://americanenglish.state.gov/files/ae/resource_files/05-43-4-c.pdf. (Last accessed: 24.12.2023).

6. Fried-Booth D. *Project Work*. OUP. 2012. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Project_Work_Second_Edition.html?id=pyYkiaophRYC&redir_esc=y. (Last accessed: 23.12.2023).

7. Stein S. *Equipped for the Future: A Customer-Driven Vision for Adult Literacy and Lifelong Learning*. Washington, DC: National Institute for Literacy. 1995. URL: <https://eric.ed.gov/?id=ED384792>. (Last accessed: 28.12.2023).